

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/220794,Uroczystosci-w-Narodowy-Dzien-Pamieci-Ofiar-Niemieckich-Nazistowskich-Obozow-Kon.html>
27.02.2026, 02:03

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczystości w Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady

14.06.2025

[II Wojna Światowa](#) [Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady](#) [Niemieckie obozy koncentracyjne](#) [Niemieckie obozy zagłady](#) [Zbrodnie niemieckie](#)

14 czerwca – w rocznicę pierwszego masowego transportu Polaków do KL Auschwitz – obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady. Instytut Pamięci Narodowej złożył hołd więźniom zbrodniczego reżimu III Rzeszy.

Zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma i dyrektor krakowskiego oddziału dr hab. Filip Musiał wzięli udział w głównych uroczystościach na terenie Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Dr Musiał złożył także kwiaty pod tablicą upamiętniającą pierwszy transport więźniów do KL Auschwitz, na terenie Małopolskiej Uczelni Państwowej im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu.

***

Niemiecka fabryka śmierci

14 czerwca 1940 roku, wyruszył pierwszy masowy transport Polaków do KL Auschwitz. Z więzienia w Tarnowie Niemcy przywieźli 728 więźniów politycznych. Polacy stali się pierwszymi więźniami niemieckiego obozu śmierci. Co roku tego dnia obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady.

14 czerwca 1940 r. uznawany jest za początek funkcjonowania niemieckiego obozu zagłady w Oświęcimiu. W pierwszym transporcie więźniów (otrzymali obozowe numery od 31 do 758) dużą grupę stanowiły osoby, które próbowały przedostać się do tworzonych we Francji Polskich Sił Zbrojnych. Wraz z nimi do KL Auschwitz trafili także organizatorzy przerzutów.

Część więźniów została aresztowana podczas ludobójczej akcji AB, czyli tzw. Nadzwyczajnej Akcji Pacyfikacyjnej (niem. *Außerordentliche Befriedungsaktion*), którą Niemcy przeprowadzili w Generalnym Gubernatorstwie w 1940 r. Była to dalsza część eksterminacji Polaków, jaką niemiecki okupant rozpoczął od września 1939 r. na okupowanych ziemiach polskich od tzw. *Intelligenzaktion*.

W transporcie do KL Auschwitz były także osoby zatrzymane podczas łapanek, działacze organizacji politycznych, konspiracyjnych i społecznych, urzędnicy państwowi, harcerze, maturzyści oraz inni przedstawiciele polskiej inteligencji. 14 czerwca 1940 r. do KL Auschwitz przywieziono także niewielką grupę polskich Żydów.

Podczas apelu od zastępcy komendanta obozu SS-Hauptsturmführera Karla Fritzscha więźniowie usłyszeli: „Przybyliście tutaj nie do sanatorium, tylko do niemieckiego obozu koncentracyjnego, z którego nie ma innego wyjścia, jak przez komin. Jeśli się to komuś nie podoba, to może iść zaraz

na druty. Jeśli są w transporcie Żydzi, to mają prawo żyć nie dłużej niż dwa tygodnie, księża miesiąc, reszta trzy miesiące”.

Piekło KL Auschwitz przeżyło 239 osób z pierwszego transportu. Część została zwolniona po kilkunastu miesiącach, inni byli tam ponad cztery lata.

***

Uroczystości w 85. rocznicę pierwszego masowego transportu Polaków do KL Auschwitz zostały objęte Patronatem Honorowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy.

Współorganizatorami są m.in. krakowski Oddział Instytutu Pamięci Narodowej oraz Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Polecamy materiały IPN:

- [Pierwszy transport do Auschwitz - wirtualna paczka edukacyjna](#)
- [Pierwszy transport do KL Auschwitz 14 czerwca 1940 - wykład online](#)
- [Roman Gieroń: Apokalipsa dnia powszedniego. Pierwsze tygodnie w Auschwitz](#)
- [Marcin Chorażki: Przyjechali na rampę obstawioną esesmanami...](#)

[Baza załogi KL Auschwitz](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Oświęcim

Centrala

II wojna światowa, Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady, obozy koncentracyjne, Zbrodnie niemieckie

Uroczystości

Powiązane wiadomości

14 CZERWCA 1940

Pierwszy masowy transport Polaków do KL Auschwitz

Narodowy Dzień Pamięci Ofiar
Niemieckich Nazistowskich
Obozów Koncentracyjnych
i Obozów Zagłady

14 czerwca: Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady - rocznica pierwszego masowego transportu Polaków do KL Auschwitz (14 czerwca 1940) - materiały IPN